

OBSAH

PRIPOMÍNAME SI...	2
MARGITA FIGULI	2
KNUT HAMSUN	3
Z REGIONÁLNEJ KARTOTÉKY...	5
ALEXANDER NOSKOVIČ	5
INFORMUJEME...	6
Portál – brána k širokej škále služieb a informácií	6
Verejné knižnice v okrese Galanta v roku 2008	7
Z NAŠICH KNIŽNÍC...	12
Exkurzia v Skalici	12
ZAÚJÍMAVOSTI...	13
Poznáme dátum oficiálneho spustenia prevádzky svetovej digitálnej knižnice	13
Slovník tínedžerov ako bestseller	13
Čínska národná knižnica podľa rozsahu tret'ou najväčšou knižnicou na svete	14
Prečítajú naši potomkovia ručné písmo predkov?	14
BIBLIOGRAFICKÁ ČASŤ...	14
Výročia v 2. polroku 2009	14
Edičná činnosť Galantskej knižnice v roku 2008	17

PRIPOMÍNAME SI...

MARGITA FIGULI

(2.10.1909 Vyšný Kubín – 27.3.1995 Bratislava)

Prozaička, prekladateľka, autorka literatúry pre deti a mládež, dramaticka

Narodila sa v roľníckej rodine. Ľudovú školu vychodila v rodisku, tri triedy gymnázia a jednu triedu meštianskej školy absolvovala v Dolnom Kubíne. V rokoch 1924 – 1928 študovala na Obchodnej akadémii v Banskej Bystrici. Po jej absolvovaní odišla do Bratislavy, kde sa zamestnala ako anglická korešpondentka v Tatra banke. Tu pracovala až do roku 1941, kedy ju z politicky motivovaných dôvodov prepustili. Príčinou jej prepustenia bola novela Olovený vták publikovaná v knihe Pokušenie. Odvtedy sa venovala výlučne literárnej tvorbe.

Novelistickou tvorbou sa zaradila do prúdu lyrizovanej prózy. Do jej tvorivého vývoja zasiahli oba neslobodné režimy: vojnový a povojnový. Bola spisovateľkou, ktorá viedla dialóg s čitateľmi o hodnote morálky spoločnosti. Zaujal ju vnútorný svet človeka a pre časť jej zbierky je príznačné zdôraznenie sociálnej problematiky a pokus o stvárnenie kritického realizmu. Dobová kritika vysoko ocenila a ako prínos zaznamenala najmä autorkino poetické videnie impresionistického typu, senzualizmus a „ženský erotizmus“ ako základný významový aspekt jej noviel. Diela Tri gaštanové kone a Babylon okrem toho, že boli preložené do rôznych jazykov boli spracované do podoby televíznych filmov. Sfilmované boli aj diela Uzlík tepla a Rubári.

Margita Figuli sa stala v roku 1954 členkou prvého výboru Literárneho fondu spolu s P. Horovom, A. Mrázom a L. Zúbkom. O pätnásť rokov nato bola ocenená titulom zaslúžilá umelkyňa a o ďalších desať rokov neskôr sa stala národnou umelkyňou. Jej dielo vyšlo ako Vybrané spisy I. – III. (1972 – 1973)

Ocenenia:

1947 – národná cena za román Babylon

1964 – zaslúžilá umelkyňa

1974 – národná umelkyňa

Próza:

1932 – List od otca

1936 – Uzlík tepla

1937 – Pokušenie (zbierku noviel zostavil J.Smrek)

1938 – Čierny býk

1940 – Olovený vták
1942 – Tri noci a tri sny
1946 – Babylon (monumentálny román)
1949 – Zuzana
1969 – Životopisné legendy (vydal básnik Theo H. Florin)
1973 – Rebeka
1974 – Vietor v nás

Literárna tvorba pre deti a mládež:

1956 – Mladosť (autobiografická románová kronika)
1963 – Môj prvý list
1964 – Ariadnina niť
1980 – Balada o Jurovi Jánošíkovi

Rozhlasová tvorba:

1942 – Sen o živote alebo Život Shelleyho – dramatická reflexia o P.B.Shelleym

Libreto baletu:

1959 – Rytierska balada

Preklady českých autorov:

F. Šrámek, J. Horák, K. Čapek, K. J. Erben

Preložené diela:

Babylon (1968, 1972 po nemecky, 1983 ukrajinsky, 1989 bielorusky)
Tri gaštanové kone (1960 maďarsky, 1962 poľsky, 1965 rusky, 1973 slovinsky, 1979 bulharsky, 1982 lotyšsky, 1983 kazachsky)
Triptych o láske (1987 litovsky)
Výber z diela (1987 rusky)

Zdroj: <http://www.osobnosti.sk>

KNUT HAMSUN

(vlastným menom Knut Pedersen)*

* 4.8.1859 Lom, Nórsko – + 19.2.1952 Norholm, Nórsko

Narodil sa v strednom Nórsku ako štvrtý syn kočovného krajčira. Keď mal 3 roky, rodičia sa presťahovali na farmu v Hamaroy, 100 míľ za severným polárnym kruhom, prenajatú od otcovho švagra, miestneho poštára a knihovníka. Potom, ako ochorel na paralýzu, obvinil Hamsunovho otca, že mu dlží peniaze. Malý Hamsun musel dlh odpracovať; zastával jeho miesto na pošte a káľal drevo (v jednej zo

svojich prác nazval strýka „červenofúzatým poslom smrti“). Po neradostnom, osamelom detstve, kedy do školy chodil iba príležitostne, sa v roku 1873 vrátil na rok do Lomu; pracoval ako pomocník v obchode a potom striedal rôzne krátkodobé zamestnania. Ťažko sa pretĺkal a žil v chudobe. V roku 1882 odišiel do Ameriky. Pracoval ako električkový sprievodca v Chicagu či na farme v Severnej Dakote. Ani tam však šťastie nenašiel, jeho excentrická povaha a nepríjemné zážitky v ňom vyvolali celoživotný odpor k anglosaskému spôsobu života. Po dvoch rokoch sa vrátil späť a presadil sa v roku 1890 ako spisovateľ. V rokoch 1893 – 1895 žil v Paríži. V roku 1898 sa oženil s dvadsaťpäťročnou dievčinou, ktorá kvôli nemu opustila manžela

Rakúšana. Na prelome storočí sa na rok usadil vo Fínsku; časté schôdzky s miestnymi umelcami spojené s ťažkým popíjaním, jeho ženu iritovali. Potom precestovali Rusko a Stredný východ a konečne sa usadili v Kodani, kde sa v roku 1906 manželstvo rozpadlo. V roku 1909 sa oženil s herečkou mladšou o 32 rokov. V roku 1911 Hamsun opustil literárne kruhy a usadil sa na farme v provincii Nordland. V roku 1917 kúpil statok Norholm v južnom Nórsku, kde žil až do smrti: Písal a farmárčil. V medzivojnovom období sa stal naozajstným samotárom; po duševnom zrútení podstúpil psychoanalytickú liečbu. Silný individualizmus a odpor k západnej kultúre viedli nakoniec k tomu, že podporoval okupáciu Nórska nacistami. „My všetci sme Germáni,“ povedal svojim spoluobčanom. Nebolo to nič prekvapivého, jeho sympatie patrili Nemcom už počas prvej svetovej vojny. Nestal sa síce členom quislingovskej strany, ale napísal veľa pronacistických článkov. Dokonca sa stretol s Hitlerom a Goebbelsom, ktorému ako výraz úcty daroval Nobelovu medailu. Keď sa dozvedel o jeho smrti, napísal jeho nekrológ: „Bol to bojovník, bojovník za ľudstvo, a prorok evanjelia spravodlivosti pre všetky národy.“ Po oslobodení bol nejaký čas držaný vo väzení a v roku 1945 bol umiestnený na psychiatrickú kliniku do Oslo. V roku 1947 bol odsúdený k strate majetku potom, ako odmietol návrhy, aby sa hájil senilitou a prejavil ľútosť. Manželka, ktorá tiež aktívne podporovala Nemcov, skončila horšie: bola odsúdená na tri roky ťažkých prác. Po tom, ako prezradila niektoré detaily z ich spoločného života, rozzúrený Hamsun sa s ňou odmietal počas 4 rokov stretnúť, a plánoval dokonca rozvod.

Hamsun zo svojho búrlivého života, naplneného biedou, utrpením a zúfalstvom, unikal do sveta literatúry. K čítaniu sa utiekal už v detstve, aby zahnal osamelosť a trýznivé myšlienky. Prvú knihu publikoval ako 18-ročný pod pseudonymom Knut Pedersen Hamsund; keď po stretnutí s Markom Twainom o ňom napísali článok, tlačový škriatok spôsobil, že vypadlo koncové -d-. Hamsun novú podobu akceptoval. Preslávil sa románom *Sult* (1890, Hlad), inšpirovaným jeho životnými skúsenosťami. Pojednáva o mladom spisovateľovi, živoriacim v hlavnom meste Nórska Christianii (Oslo). Na rozdiel od ťažkopádnej popisnosti predchádzajúcej

generácie naturalistov rozpráva príbeh rafinovane, k zobrazeniu duševného života svojich postáv využíva vnútorné monológy. V *Mysterier* (1892, Tajomstvo), v ktorom sa protagonista objavuje vo dvoch charakteroch, vyjadril svoje opovrhnutie k západnej demokracii a obdiv k Nietzschevmu nadčloveku. Z ďalších románov vynikol *Pan* (1898), v ktorom formou lovcovho denníka zobrazil útek pred mestskou civilizáciou. Z množstva románov, ktorých hrdinami sú ťažko sa prebíjajúci osamelí ľudia nedôverujúci spoločnosti, vyčnieva ako ostrovček svetla milostný príbeh *Victoria* (1898), napísaný pod dojmom lásky k prvej manželke. V roku 1907 vydal prvý zo svojich „tuláckych“ románov *Under hoststjarnen* (Jesenné hviezdy). Po roku 1910 sa už nezameriaval na prednostné skúmanie individuálnych charakterov a zosilnela jeho kritika mestskej civilizácie. Rovnako ako v prírode, aj medzi ľuďmi víťazí vždy silnejší, a preto sa v spoločnosti rozmáha bieda, konformizmus a osobné záujmy, ktoré víťazia nad humanizmom. Do tohto obdobia patria romány *Born av Tiden* (1913, Deti svojej doby), *Segelfoss By* (1915, Mesto Segelfoss), a najznámejší *Markens Grode* (1917, Matka Zem), ktorého hrdina Izák žije v idylickom zväzku s prírodou; svet človeka a prírodu tu viaže absolútne, mystické puto. Hamsun s veľkým umeleckým majstrovstvom vykreslil nórsku prírodu a s hlbokým citom odhalil najskrytejšie záhady duše človeka. Na začiatku tridsiatych rokov optimistickejšie ladenú tulácku trilógiu *Landstrykare* (1930, Tuláci), *August* (1930) a *Men livet lever* (1933, Po roku a dni). Na konci života vznikla autobiografia *Pa gjengrodde stier* (1949, Na zarastených chodníkoch), v ktorej sa vyrovnáva s traumatizujúcimi zážitkami z internácie, súdneho procesu a rozchodu so ženou. Napriek tomu, že už mal 90 rokov, ukazuje stále duševnú sviežosť autora a jeho majstrovský štýl. Hamsunove dielo, v ktorom vyjadril hlbokú averziu k modernej civilizácii a svoje presvedčenie, že človeka môže naplniť jedine spojenie s pôdou, daryňou života, patrí k vrcholom severskej a zároveň svetovej literatúry.

Nobelovu cenu za rok 1920 získal za monumentálne dielo Matka zem.

466-467

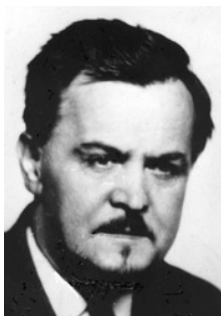
Z REGIONÁLNEJ KARTOTÉKY...

ALEXANDER NOSKOVIČ

15.1.1924 Sered' – 15.6.1975 Bratislava

divadelný režisér, kritik, historik, teoretik

Študoval na gymnáziu v Trnave. Počas štúdií tu organizoval a hral ochotnícke divadlo. V r. 1944 založil Akademické divadlo v Trnave, v ktorom režíroval 5 hier. 1952 FF UK Bratislava, 1946-1947 AMU Praha, 1947-1948 FF KU Praha, 1952 PhDr. 1947-1949 režisér Divadla E.F.Buriana, 1949-1950 režisér Stredoslovenského

divadla vo Zvolene, 1950-1951 viedol divadelný seminár na FF UK v Bratislave, 1952-1964 prac, do 1958 vedúci divadelného oddelenia divadelného Ústavu slovenskej literatúry SAV; 1953-1960 aj redaktor časopisu Slovenské divadlo, 1952-1956 externe prednášal na VŠMU v Bratislave; od 1964 slobodný umelec. Písal divadelné kritiky a články do Práce, Pravdy, Kultúrneho života, Divadla a filmu, Slovenských pohľadov. Autor monografie, štúdie, scénograf.

Zdroj: Regionálna kartotéka Galantskej knižnice

INFORMUJEME...

Portál – brána k širokej škále služieb a informácií

2. júna 2009 sa v Slovenskej národnej knižnici v Martine uskutočnil odborný seminár s medzinárodnou účasťou pod názvom „Portál – brána k širokej škále služieb a informácií“. Už samotný názov napovedá, že predmetom odborných príspevkov boli technologické zmeny a z toho vyplývajúce nové požiadavky na knižničné služby, ktoré sa v našich knižniciach udiali v priebehu posledných rokov.

Svoje príspevky prezentovali zástupcovia slovenských a českých knižníc Hneď v prvom príspevku objasnila PhDr. Janovská rozdiel medzi webovou stránkou a portálom a predstavila aj knižničné portály, ktoré odborná verejnosť a používatelia služieb knižníc môžu v súčasnosti využívať. Knižničný portál predstavuje v tomto ponímaní jednotný prístupový bod k širokému okruhu zdrojov v knižnici i mimo nej a zároveň poskytuje autorizovaný, komplexný prístup k službám knižnice.

Projekt, ktorý môže byť zaujímavý aj pre menšie obecné knižnice predstavuje služba, ktorú prezentoval Mgr. Peter Kolesár a na Slovensku funguje už od roku 2004 s názvom „Spýtajte sa knižnice“.

Cieľom projektu je vybudovať portál so službami, ktorý by slúžil tak používateľom ako aj samotným knižniciam. Otázky možno klásť podľa vednej oblasti, podľa knižnice, alebo podľa regiónu. Zároveň sa pripravuje aj vybudovanie moderovaného

archívu z otázok, ktoré boli odkomunikované prostredníctvom portálu a z otázok, ktoré majú knižnice vo svojich archívoch. Kooperujúca knižnica sa sama môže rozhodnúť, ktoré služby bude využívať a ktoré svoje kontakty zverejní. Portál by mal

byť križovatkou pre používateľov aj pre knižnice. Táto služba je pre všetkých bezplatná (pre používateľov aj pre knižnice).

Portál Obecná knižnica – Internetové metodické centrum pre obecné knižnice prezentovala Mgr. Andrea Dohovičová z Knižnice P.O. Hviezdoslava v Prešove.

Stránka zatiaľ síce nie je naplnená, ale už čoskoro by sa na nej mali objaviť informácie a služby, ktoré budú vynikajúcim pomocníkom v práci profesionálnych i neprofesionálnych knihovníkov.

ig

Verejné knižnice v okrese Galanta v roku 2008

Sieť knižníc v galantskom regióne sa oproti roku 2008 nezmenila. V regióne evidujeme 33 verejných knižníc a 2 pobočky. V roku 2008 boli evidované 3 stagnujúce knižnice. Obecná knižnica v Jánovciach nevykonávala činnosť z personálnych dôvodov, obecné knižnice v Čiernom Brode a Pustých Sadoch z priestorových dôvodov. Obecná knižnica v Pustých Sadoch je stagnujúca už dlhodobo. Nevhodné priestorové podmienky sú príčinou poškodenia a znehodnotenia knižničného fondu, preto zriaďovateľ uvažuje o zrušení knižnice.

Knižnice spolu	33
z toho	
• regionálne knižnice	1 + 2 pobočky
• mestské knižnice	2
• obecné s profesionálnym prac.	6
• obecné s neprofesionálnym prac.	24

Knižničný fond

V roku 2008 tvorilo knižničný fond verejných knižníc v galantskom regióne spolu 370.329 zväzkov, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu roku nárast o 3.540 zväzkov (0,96%). Nárast fondu zaznamenali všetky typy knižníc, najvyšší zaznamenala Galantská knižnica (+2,05%) a neprofesionálne knižnice (0,95%).

Celkový stav fondu ovplyvnila skutočnosť, že Galantská knižnica v uplynulom roku nevyradovala žiadne knižničné jednotky z dôvodu neudelenia súhlasu na vyradenie od zriaďovateľa. Zároveň v sieti profesionálnych a neprofesionálnych knižníc prišlo len k minimálnemu úbytku (6 profesionalizovaných a 24 neprofesionalizovaných knižníc vyradilo spolu v minulom roku len 82 zväzkov).

	KJ spolu	rozdiel	% 08/07	KJ/obyv.	KJ/čit.
Galantská knižnica	87.573	+1.795	102,09	5,52	29,98
Mestské knižnice	79.860	+28	100,04	3,51	30,76
Prof. knižnice	73.384	+539	100,74	3,26	59,23
<u>Neprof. knižnice</u>	<u>129.512</u>	<u>+1.178</u>	<u>100,92</u>	<u>4,44</u>	<u>76,95</u>
SPOLU	370.329	+3.540	100,97	3,60	43,88

Z hľadiska používateľského určenia a typov dokumentov evidujeme vyrovnaný stav. K nárastu prišlo v minulom roku len vo fonde krásnej literatúry pre dospelých.

	KJ spolu	rozdiel	% 07/06% z fondu	
Odborná literatúra pre dospelých	73.319	+401	100,55	19,80
Krásna literatúra pre dospelých	178.826	+2.484	101,41	48,29
Odborná literatúra pre deti	19.213	+148	100,77	5,18
<u>Krásna literatúra pre deti</u>	<u>98.971</u>	<u>+507</u>	<u>100,51</u>	<u>26,73</u>

Rovnako ako v minulom roku prišlo k nárastu počtu titulov odoberaných periodík (+12 titulov; +19 exemplárov). Pod tento priaznivý stav sa podpísala hlavne Galantská knižnica, kde počet odoberaných titulov vzrástol o 5. Tento trend je v Galantskej knižnici dlhodobejší, knižnica tým vychádza v ústrety požiadavkám používateľov knižnice. K miernemu nárastu odoberaných titulov prišlo aj v sieti profesionálnych knižníc (+ 5 titulov).

Prírastky knižničného fondu predstavovali 4.615 knižničných jednotiek, čo je oproti roku 2007 pokles o 470 knižničných jednotiek (-10,18%). Nárast prírastkov v minulom roku zaznamenala len Galantská knižnica. Najvýraznejší pokles zaznamenala sieť profesionálnych knižníc. V roku 2008 z celkového počtu prírastkov bolo kúpou získaných 3.619 knižničných jednotiek (88,31%), čo predstavuje pokles oproti roku 2007 o 479 knižničných jednotiek.

Tento nepriaznivý stav je čiastočne zapríčinený aj nesystémovosťou pridelovania finančných prostriedkov na nákup knižničných fondov z grantového systému MK SR. V roku 2008 požiadali (okrem Galantskej knižnice a mestských knižníc) o podporu 2 profesionalizované a 3 neprofesionalizované knižnice, v celkovej výške 250.000 Sk. Podporená bola iba 1 neprofesionalna knižnica, ktorá žiadala príspevok vo výške 50.000 Sk, schválený jej bol príspevok 10.000.- Sk.

	ročný prírastok	rozdiel	08/07	prír./obyv.	prír./čit.
Galantská knižnica	1.795	+344	123,71	0,11	0,62
Mestské knižnice	1.021	-50	95,33	0,05	0,39
Prof. knižnice	600	-663	47,51	0,03	0,48
<u>Neprof. knižnice</u>	<u>1.199</u>	<u>-101</u>	<u>92,23</u>	<u>0,04</u>	<u>0,71</u>
SPOLU	4.615	-470	90,75	0,05	0,55

Výpožičky a služby

Počet výpožičiek v minulom roku odzrkadľuje stav ročného prírastku – nárast výpožičiek zaznamenala len Galantská knižnica, všetky ostatné siete vykazujú pokles výpožičiek. Najvýraznejší pokles výpožičiek zaznamenali mestské knižnice (-21,64%). Pod tento nepriaznivý stav sa podpísala hlavne Mestská knižnica v Seredi, ktorá už viac rokov zápasí so znižovaním počtu zamestnancov. Hlavnou príčinou poklesu v minulom roku bol prechod na nový knižnično-informačný systém, čo bolo dôvodom, že knižnica v Seredi bola niekoľko týždňov zatvorená.

	2007	2008	rozdiel	08/07 výp/obyv.	výp/čit.	
Galantská kn.	157.089	166.404	+9.315	105,93	10,49	53,78
Mestské kn.	96.639	79.448	-17.191	82,21	4,25	37,23
Prof. kn.	37.157	33.198	-3.959	89,35	1,47	29,99
Neprof. kn.	41.854	39.245	-2.609	93,77	1,35	23,32
SPOLU	332.739	318.295	-14.444	95,66	3,52	37,72

Z hľadiska skladby výpožičiek už dlhodobo pretrváva zvyšovanie počtu výpožičiek odbornej literatúry, a to aj pre dospelých aj pre detských čitateľov. Pomerne výrazný pokles sme zaznamenali v počte výpožičiek beletrie pre dospelých. Rovnako sa potvrdil aj viacročný nárast výpožičiek periodík.

	2007	2008	rozdiel	08/07
Odborná literatúra pre dospelých	64.934	67.397	+2.463	103,79
Krásna literatúra pre dospelých	112.166	101.401	-10.765	90,40
Odborná literatúra pre deti	24.830	24.897	+67	100,27
Krásna literatúra pre deti	62.594	55.407	-7.187	88,52
Periodiká	68.215	69.193	+978	101,43

Používatelia

Potešujúci je nárast používateľov v Galantskej knižnici a v sieti mestských knižníc. Sieť profesionálnych a neprofesionálnych knižníc opäť zaznamenala pokles používateľov. Tento trend sa potvrdzuje už viac rokov za sebou. Jednou z príčin môže byť aj nízka obnova fondu a nevyraďovanie neaktuálnych titulov z fondu knižníc. Mierny nárast zaznamenali spravidla knižnice, ktoré začali poskytovať aj prístup na internet.

Registrovaní používatelia:

	2007	2008	rozdiel	08/07	% čitateľov. z počtu obyv.
Galantská knižnica	2.903	2.921	+18	100,62	18,42
Mestské knižnice	2.482	2.596	+114	104,59	11,42
Profesionálne knižnice	1.294	1.239	-55	95,75	5,50
<u>Neprofesionálne kniž.</u>	<u>1.914</u>	<u>1.683</u>	<u>-231</u>	<u>87,93</u>	<u>5,77</u>
SPOLU	8.593	8.439	-154	98,21	9,34

Podobná situácia je aj v počte registrovaných používateľov do 15 rokov. Nárast bol zaznamenaný len v Galantskej knižnici a v sieti mestských knižníc.

Z toho používatelia do 15 rokov

	2007	2008	rozdiel	08/07	% z počtu registr. použ.
Galantská knižnica	1.015	1.019	+4	100,39	34,89
Mestské knižnice	1.044	1.144	+100	109,58	44,07
Profesionálne knižnice	750	729	-21	97,2	43,32
<u>Neprofesionálne kniž.</u>	<u>869</u>	<u>654</u>	<u>-215</u>	<u>75,26</u>	<u>38,86</u>
SPOLU	3.678	3.546	-132	96,41	42,02

Návštevnosť knižníc

	2007	2008	rozdiel	08/07
Galantská knižnica	41.203	44.001	+2.798	106,79
Mestské knižnice	26.525	23.880	-2.645	90,03
Profesionálne knižnice	11.019	20.588	+9.569	186,84
<u>Neprofesionálne knižnice</u>	<u>9.910</u>	<u>7.960</u>	<u>-1.950</u>	<u>80,32</u>
Spolu	88.657	96.429	+7.772	108,77

Pre lepšiu porovnateľnosť s rokom 2007 uvádzame návštevnosť bez návštevníkov podujatí (teda údaj nekoresponduje s ročným výkazom – modul 4, riadok 4). Pokles návštevnosti v sieti mestských knižníc súvisí pravdepodobne s príčinami uvedenými vyššie, teda obmedzením výpožičných hodín v Mestskej knižnici v Seredi, z dôvodu prechodu na nový knižnično-informačný systém. Pomerne vysoký nárast v sieti profesionalizovaných knižníc súvisí pravdepodobne s rozšírením služieb niektorých knižníc – konkrétne možnosťou prístupu na internet.

Ďalšie činnosti

Počet vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí rovnako ako v predchádzajúcich rokoch vzrástol (+17). Na tomto kladnom výsledku má najväčší podiel Galantská knižnica a sieť profesionalizovaných knižníc. Podujatia navštívilo v minulom roku 7.434 návštevníkov.

Informačné technológie

Aj v roku 2008 pokračoval pozitívny trend v oblasti internetizácie knižníc. Počet prístupových miest s pripojením na internet sa zvýšil v Galantskej knižnici (+1) a v sieti mestských knižníc (+1). I napriek tomu, že tento nárast je len veľmi mierny, treba brať do úvahy aj investície na obnovu a modernizáciu počítačov, nakoľko ide o knižnice, ktoré prístup na internet umožňujú už niekoľko rokov.

Profesionálne knižnice Šoporňa a Trstice sú zapojené do projektu „Verejný internet v knižniciach SR“, ktorý sa realizuje v rámci štrukturálnych fondov.

Zamestnanci knižnice

Počet zamestnancov sa oproti predchádzajúcim rokom výraznejšie nezmenil. Pozitívnym momentom je, že prišlo k nárastu zamestnancov s knihovníckym stredoškolským vzdelaním (+0,3) a s iným vysokoškolským vzdelaním (+1,03).

Hospodárenie knižnice

Celkové výnosy verejných knižníc v galantskom regióne predstavovali 10.677.417,-Sk (+720.417,-Sk).

Na nákup knižničného fondu sa vynaložilo 1.043.983,- Sk (108,28%). Objem finančných prostriedkov vynaložených na nákup fondu ovplyvnili aj finančné prostriedky získané zo štátneho rozpočtu (Grantový systém MK SR – EX LIBRIS), ktoré prispeli na nákup fondu v 1 mestskej a 4 obecných knižniciach v našom okrese v celkovej hodnote 130.000,-Sk. Galantská knižnica získala aj prostriedky na nákup maďarskej literatúry prostredníctvom zahraničného grantu.

Sieť profesionalizovaných a neprofesionalizovaných knižníc opäť zaznamenala v tomto ukazovateli pokles. Jednou z príčin môže byť aj nižší záujem o podporu v rámci grantového systému MK SR, ako aj nižšia podpora týchto typov knižníc zo strany MK SR.

7 neprofesionalizovaných knižníc nezískalo na nákup fondu od zriaďovateľa žiadne finančné prostriedky (oproti roku 2007 je to o 2 knižnice viac). Jedna profesionalizovaná a jedna neprofesionalizovaná knižnica získali na nákup fondu čiastku nižšiu ako 1.000,- Sk.

Finančné prostriedky vynaložené na nákup knižničného fondu:

	2007	2008	rozdiel	Sk/obyv.	Sk/čit.
Galantská knižnica	412.820	579.187	+166.367	36,52	142,21
Mestské knižnice	166.360	171.771	+5.411	7,55	66,17
Prof. knižnice	207.854	119.794	-88.060	5,32	96,67
<u>Neprof. knižnice</u>	<u>177.084</u>	<u>173.231</u>	<u>-3.853</u>	<u>5,94</u>	<u>102,93</u>
SPOLU	964.118	1.043.983	+79.865	11,43	123,71

Podľa Ročného výkazu o knižnici KULT (MK SR) 10-01 za rok 2008 spracovala Ivana Gálusová

Z NAŠICH KNIŽNÍC...

Exkurzia v Skalici

Dňa 23.6.2009 sme sa zúčastnili na exkurzii v Skalici, ktorú zorganizovala Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov v Trnave. Ako prvú sme navštívili Mestskú knižnicu, kde nás privítala pani riaditeľka Rozborilová. Knižnica sa nachádza v historickej budove, v ktorej v 18. storočí sídlil gróf Gvadányi. Nasledovala prehliadka mesta, na ktorej nám sprievodcu robila naďalej pani riaditeľka. V rámci prehliadky sme si prezreli Dom kultúry, ktorý je reprezentatívnou budovou architekta Dušana Jurkoviča. Prezreli sme si aj ďalšie pamiatky ako Farský kostol sv. Michala, kostol a kláštor františkánov, kostol a kláštor Milosrdných bratov, románsku stavbu Rotundu sv. Juraja, ktorá je jednou z najstarších pamiatok mesta. Okrem pamiatok sme navštívili aj Vinotéku u františkánov, kde sme ochutnali výborné skalické vína. Vinohradníctvo sa v Skalici začalo rozvíjať v polovici 15. storočia. Keď spomenieme skalické víno, určite nám zide na um aj skalická špecialita Skalický trdelník. Jeho história sa datuje od 18. storočia. Majstri cukrári nám predviedli, ako sa táto špecialita pečie.

Nakoniec sme navštívili Záhorské múzeum v Skalici, ktoré má viac ako 100-ročnú tradíciu. S jeho históriou i súčasnosťou nás oboznámila pani riaditeľka PhDr. Viera Drahošová. Tento renesančný dom na námestí Skalice vznikol v 17. storočí a bol pôvodne domom grófov Pálffyovcov z Erdődu

Cestou domov sme sa zastavili v Holíči, kde sme si prezreli zámok, letné sídlo rodiny Habsburgovcov. Je to trojpodlažná budova pôdorysne riešená do tvaru písmena U.

Táto celodenná exkurzia bola veľmi zaujímavá a poučná. Mali sme na nej možnosť vidieť veľa zaujímavých pamiatok. Počasie nám prišlo a domov sme prišli príjemne unavení.

SZ.T.

ZAÚJÍMAVOSTI...

Poznáme dátum oficiálneho spustenia prevádzky svetovej digitálnej knižnice

UNESCO oficiálne oznámilo, že 21.apríla 2008 spolu s 32 partnermi odovzdá do prevádzky Svetovú digitálnu knižnicu, veľkolepý projekt, na ktorom sa zúčastňujú najvýznamnejšie knižnice a archívy z celého sveta, Slovensko nevynechávajú. Ide o webové sídlo, cez ktoré sa budú bezplatne sprístupňovať hodnotné kultúrne obrazové, zvukové a textové dokumenty. Medzi nimi budú rukopisy, mapy, vzácne knihy, filmy, zvukové nahrávky a fotografie. Cieľom projektu je okrem posilňovania medzinárodnej spolupráce rozširovať a obohacovať ojem a kultúrny obsah internetu, sprístupniť informačné zdroje pre vzdelávacie inštitúcie, bádateľov, študentov a širokú verejnosť a v neposlednom rade zmenšovať digitálnu priepasť medzi jednotlivými krajinami. Autorom myšlienky Svetovej digitálnej knižnice, ktorá bola verejne nastolená v roku 2005, je americký knihovník James H. Billington. Projekt spracovali odborníci z Kongresovej knižnice s technickou podporou odborníkov z Alexandrijskej knižnice. Základnými jazykmi svetovej digitálnej knižnice budú arabčina, čínština, angličtina, francúzština, portugalcina, ruština a španielčina, no popri nich sa budú poskytovať informácie a dokumenty aj v ďalších jazykoch.

In: Knižnica. – Roč. 10, č. 4-5 (2009), s. 48

Slovník tínedžerov ako bestseller

Predajný úspech na britskom knižnom trhu zaznamenal slovník mládežníckeho slangu, ktorý zostavila Lucy van Amerongen, trinásťročná študentka dievčenskej strednej školy v Cheltenhame.

Pohnútkou k vytvoreniu takéhoto slovníka bola skutočnosť, že rodičia Lucy vo veku 52 a 54 rokov nerozumeli, o čom sa zhovárala so svojou staršou sestrou, dvadsaťtriročnou Amy. Pomôcka, ktorá má pomôcť pri prekonávaní medzigeneračnej priepasti, má názov The A – Z of Teen Talk a obsahuje definície 300 pojmov. Jej rozsah je 40 strán. Vyšla v náklade 5.000 výtlačkov, no vydavateľstvo pripravuje dotlač ďalších 6.000 exemplárov.

In: Knižnica. – Roč. 9, č. 8 (2008), s. 48

Čínska národná knižnica podľa rozsahu tret'ou najväčšou knižnicou na svete

Začiatkom septembra v hlavnom meste Číny odovzdali do prevádzky ďalšiu budovu tamjšej národnej knižnice. celková plocha komplexu knižnice takto predstavuje v súčasnosti 250.000 m², čo ju zaraďuje na tretie miesto na svete z hľadiska veľkosti. Dnes sú od nej rozsiahlejšie iba také ustanovizne, ako sú Francúzska národná knižnica v Paríži a Kongresová knižnica vo Washingtone DC. V novostavbe s plochou 80.538 m² sú skladové priestory, študovne, výstavné priestory pre historické knižné fondy a digitálna knižnica. Do čitateľských priestorov sa zmestí 2.900 študujúcich, obslužná kapacita knižnice predstavuje 8.000 čitateľov, ktorým môžu denne poskytnúť 600.000 kníh. Čitatelia budú môcť využívať bezdrôtový internet na svojich notebookoch alebo si sadnúť za jeden zo 460 prístupových terminálov, ktoré inštalovali v novostavbe. Nezabudlo sa ani na zrakovo znevýhodnených používateľov, ktorí budú môcť pracovať s hlasovo ovládanými počítačmi v osobitnom oddelení knižnice.

: Knižnica. – Roč. 9, č. 10 (2008), s. 22

Prečítajú naši potomkovia ručné písmo predkov?

Je veľmi pravdepodobné že ak o sto rokov naši potomkovia nájdu kdesi na povale naše ručne písané listy, nebudú ich vedieť prečítať, preto ich odnesú k odborníkovi, obstarožnému chlapíkovi v knižnici, ktorý ich dešifruje. Takúto neutešenú víziu prezentuje americká spisovateľka Kitty Burns Florey, autorka knihy o vzniku a zániku ručného písma, ktorej anglický názov znie *Script and Scribble: The Rise and Fall of Handwriting*. Jej predpoveď sa zakladá na pozorovaní procesov vyučovania na britských školách a používania ručného písma miestnou mládežou.

In: Knižnica. – Roč. 10, č. 4-5 (2009), s. 60

BIBLIOGRAFICKÁ ČASŤ...

Výročia v 2. polroku 2009

JÚL

- 1.7.1804 * GEORGE SANDOVÁ, francúzska prozaička
- 4.7.1944 * IVAN LAUČÍK, slovenský básnik
- 5.7.1869 + ŠTEFAN MOYZES, slovenský národný buditeľ, predseda MS
- 7.7.1884 * LION GUCHTWANGER, nemecký románopisec, dramatik

- 9.7.1834 * JAN NERUDA, český básnik a prozaik
 12.7.1974 + FERDINAND CABAJ, slovenský prozaik
 12.7.1904 * PABLO NERUDA, čilský básnik (NC 1971)
 15.7.1904 + ANTON PAVLOVIČ ČECHOV, ruský dram. proz. a humorista
 17.7.1889 * ERLE STANLEY GARDNER, americký spis. detektivných rom.
 18.7.1374 + FRANCESCO PETRARCA, taliansky renesančný básnik a prozaik
 18.7.1949 * RUDOLF ČIŽMÁRIK, slovenský básnik a prozaik
 20.7.1304 * FRANCESCO PETRARCA, taliansky renesančný básnik a prozaik
 20.7.1914 * HANA ZELINOVÁ, slovenská prozaička
 21.7.1899 * ERNEST HEMINGWAY, americký spisovateľ
 27.7.1824 * ALEXANDRE DUMAS ml., francúzsky dramatik a spisovateľ
 29.7.1974 + ERICH KÂSTNER, nemecký spisovateľ
 30.7.1784 + DENIS DIDEROT, francúzsky prozaik a dramatik
 30.7.1894 + SAMO BOHDAN HROBONĽ, slovenský romantický básnik
 31.7.1944 + ANTOINE de SAINT-EXUPÉRY, francúzsky prozaik a esejista
 31.7.1849 + SÁNDOR PETŐFI, maďarský básnik

AUGUST

- 1.8.1819 * HERMAN MELVILLE, americký spisovateľ
 4.8.1859 * KNUT HAMSUN, nórsky spisovateľ (NC 1920)
 5.8.1964 + MÁRIA RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ, slovenská spisovateľka
 13.8.1899 * ALFRED HITCHCOCK (sir A. Joseph Hitchcock), autor poviedok
 14.8.1944 * ELIAS CANETTI, britsko-rakúsky spisovateľ (NC 1981)
 16.8.1949 + MARGARET MITCHELLOVÁ, americká spisovateľka
 18.8.1934 * JÁN JOHANIDES, slovenský prozaik
 24.8.1904 * MILO URBAN, spisovateľ medzivojnovnej prózy
 26.8.1979 + MIKA TOIMI WALTARI, fínsky prozaik, autor historických rom.
 26.8.1989 + JÁN DOMASTA, slovenský prozaik
 28.8.1749 * JOHANN WOLFGANG GOETHE, nemecký básnik
 29.8.1749 + MATEJ BEL, slovenský encyklopedista, polyhistor, filozof

SEPTEMBER

- 6.9.1769 * BOHUSLAV TABLIC, slovenský básnik a literárny historik
 7.9.1994 + JAMES CLAVELL, anglický a austrálsky spisovateľ
 8.9.1924 + REHOR URAM PODTATRANSKÝ, slovenský prozaik, básnik
 14.9.1979 + EMIL BOLESLAV LUKÁČ, slovenský básnik a prekladateľ
 15.9.1789 * JAMES FENIMORE COOPER, americký prozaik a kritik
 19.9.1924 * LADISLAV ŤAŽKÝ, slovenský spisovateľ
 20.9.19 PNL + PUBLIUS VERGILIUS MARO, rímsky epický básnik
 22.9.1924 * ANTON HABOVŠTIK, slovenský prozaik
 22.9.1924 * ROSAMUNDE PILCHEROVÁ, škótska spisovateľka

- 23.9.1909 * JÁN DOMASTA, slovenský prozaik
 23.9.1944 * IVAN MARTIN JIROUS, český básnik
 24.9.1984 + ZUZKA ZGURIŠKA, slovenská prozaička a prekladateľka
 25.9.1899 * ONDŘEJ SEKORA, český ilustrátor a spisovateľ pre deti
 27.9.1924 * JOSEF ŠKVORECKÝ, český prozaik, esejista, prekladateľ
 29.9.1919 * MÁRIA ĎURIČKOVÁ, slovenská spisovateľka pre deti

OKTÓBER

- 1.10.1684 + PIERRE CORNEILLE, francúzsky dramatik a básnik
 2.10.1909 * MARGITA FIGULI, slovenská prozaička a prekladateľka
 2.10.1904 * GRAHAM GREEN, anglický spisovateľ
 3.10.1869 * ROBERT KRAFT, nemecký spisovateľ
 4.10.1864 + IMRE MADÁCH, maďarský básnik, prozaik, publicista
 5.10.1919 * VOJTECH ZAMAROVSKÝ, autor literatúry faktu, prekladateľ
 7.10.1849 + EDGAR ALLAN POE, americký básnik a poviedkár
 8.10.1754 + HENRY FIELDING, anglický dramatik
 10.10.1924 * JAMES CLAVELL, anglický a austrálsky spisovateľ
 15.10.1814 * MICHAEL JURIEVIČ LERMONTOV, ruský spisovateľ
 16.10.1919 * KATHLEN WINSOROVÁ, americká spisovateľka
 16.10.1854 * OSCAR WILDE, írsky dramatik, prozaik a básnik
 18.10.1874 * JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ, slovenský prozaik a dramatik
 19.10.1914 * ALFONZ BEDNÁR, slovenský prozaik a prekladateľ
 20.10.1554 * BÁLINT BALASSI, maďarský básnik
 23.10.1939 + ZANE GREY, americký románopisec
 23.10.1919 * JÁN JONÁŠ, slovenský spisovateľ

NOVEMBER

- 8.11.1674 + JOHN MILTON, anglický básnik, pamfletista
 9.11.1989 + ALFONZ BEDNÁR, slovenský prozaik a prekladateľ
 9.11.1929 * IMRE KERTÉSZ, maďarský spisovateľ a prekladateľ (NC 2002)
 10.11.1759 * FRIEDRICH VON SCHILLER, nemecký dramatik a básnik
 19.11.1924 * JÁN OTČENÁŠEK, český spisovateľ
 21.11.1694 * FRANCOIS MARIE VOLTAIRE, francúzsky básnik a dramatik
 24.11.2004 + ARTHUR HAILEY, britský spisovateľ
 28.11.1999 + PETER KARVAŠ, slovenský prozaik a dramatik
 29.11.1894 * JAROSLAV VODRÁŠKA, český spisovateľ pre deti
 29.11.1869 + ĽUDOVÍT KUBÁNI, slovenský básnik, dramatik, prozaik
 29.11.1964 * JOZEF URBAN, slovenský básnik
 30.11.1874 * LUCY MAUD MONTGOMERYOVÁ, kanadská spisovateľka

DECEMBER

- 2.12.1909 * RUDOLF JAŠÍK, slovenský prozaik a básnik
 9.12.1929 * KLIMENT ONDREJKA, slovenský prozaik, folklorista
 10.12.1914 * JÚLIUS LENKO, slovenský básnik a prekladateľ
 12.12.1999 + JOSEPH HELLER, americký spisovateľ
 14.12.1929 * MILAN FERKO, slovenský spisovateľ
 16.12.1859 + WILHELM GRIMM, nemecký zberateľ rozprávok a poviedok
 21.12.1639 * JEAN RACINE, francúzsky dramatik
 22.12.1989 +SAMUEL BECKETT, prozaik a dramatik írskeho pôv. (NC 1969)
 25.12.1924 * JARMILA ŠTÍTICKÁ, slovenská spisovateľka
 27.12.1904 * LADISLAV NOVOMESKÝ, slovenský spisovateľ
 30.12.1944 + ROMAIN ROLLAND, francúzsky prozaik, dramatik, esejista
 30.12.1929 * NATAŠA TANSKÁ, slovenská prozaička a dramatička píšuca česky
 30.12.1874 * JANKO JESENSKÝ, slovenský básnik, prozaik a prekladateľ
 25.10.1400 + CHAUCER GEOFFREY, anglický básnik

Edičná činnosť Galantskej knižnice v roku 2008

Gálusová, Ivana: Knižovnícky obzor č. 1/2009 a č. 2/2009

Bibliografické letáky

- Ján Smrek
- Mária Jančová